

LA CAMPANA DE GRACIA

Una morta entre dos «vius».

Dibuix de J. Pellicer Montseny

**LA SETMANA
DE DIJOUS A DIJOUS**

UNA setmana sense les corresponents perturbacions del ordre públic, no seria una setmana completa. De las últimas grescas se'n han encarregat els gaditans. Tenien un arcalde que podia mitj anar y tothom l'estimava, motiu pel qual el govern va destituirlo, posantn'hi un altre que no l'pogués veure ningú. L'Ajuntament va rebelarse, y ab l'Ajuntament tota la ciutat. Hi hagué tanca de botigas en senyal de protesta, crits, pedradas y corredissas pels carrers; en fi, una bullanga en tota regla.

A Santo Domingo de la Calzada, ab motiu de la presa de possessió del càrrec de Doctoral de la Col·legiata, que deu haver recaygut en algun ensotanat poch simpàtic, la multitut va invadir el temple convertintlo en un mercat de Calaf. Per una bona secció de Pares Eterns, ab el bicorn al cap y l'mauser à punt, van escombrarlo ab molt brillo, sense que, afortunadament, hi hagués cap desgracia, per que aquells catòlics, que tan fàcilment s'encajaban, no volen que 'ls cantin las absojtas sino lo més tart possible.

Grescas hi ha hagut també, encare que de un gènero distint, en el temple de las Lleyes, que ab tanta freqüència sol convertir-se en un verdader safreig.

En Romero Robledo va manejat el picador des díus sense cansar-se, ni esmuniur-se. Y si 'n va remenar de roba brutal! Pero sempre ab aquella gracia, que fa qu'ensenyan las tacas dels altres, no se li vejin las sevases. A tal nivell està l'prestigi parlamentari, que un home de la història de D. Paco, apareix com el gran atleta de la conseqüència, de la serietat y de la moralitat política!

Tenint à n'en Weyler al davant li va ficar els dits à la boca, invitantlo á declarar si es cert que pensava erigir-se en dictador. D. Valeriá va dir que no tenia tal pensament; pero que si algun dia Espanya necessitava un home... Vaja, res, que aquell dia Espanya podrà contar ab un dictador de pasta d'en-saimada mallorquina.

Alguns periódics han pres en serio aquesta especie de amenassa, pretenent que las dictaduras las engendran la gloria y l'prestigi de un home, y qu'en materia de gloria y prestigi á casa de D. Valeriá, lo més calent es l'aygüera. No's comprén, donchs, segons el parer de tals periódics, la dictadura á Espanya, no haventn' cap home qu'estigui en condicions per exercirla.

Pero jo crech, que tractantse del nostre país, aixó seria lo de menos. Res més absurd, ni ilògich que l'actual régime, y fa prop de 27 anys que dura.

Un dels episodis parlamentaris més curiosos ha sigut el debat á que ha donat peu un article del *Capitán Verdades*, acusant de inmoraltat à n'en Moret y altres personatges de la situació. Periodista y diputat á un temps, el *Capitán Verdades*, acorralat pel Congrés en massa, va veure's obligat á cantar la més trista de las palinodias. No hi ha res pitjor qu'encomanar á homes inhàbils y torpes, la defensa de las bonas causes. En aquest cas els tiros surten per la culata, y 'ls esbalechs dels disparos se converteixen en salvases de honor en obsequi dels mateixos, que de ferse justicia seca, mereixeran quatre balas al cap.

Els marinos persisteixen en la seva deria de demanar, un ministre de la classe y de poder disposar ab tota llibertat dels fondos que se 'ls consignan en el pressupost, sense intervenció del element civil.

Van ferho tan bé, ab la construcció de la Esquadra que crech que 's mereixen aixó y molt mes. Se 'ls pot donar aixó y un pernil dols per postres.

Lo mes bonich es que negocian l'assumpto directament ab el poder real, com si 'l minstre de Marina no existís. A n'en Sagasta algú li víá fer present que aixó no anava, y ell v' respondé ab molta frescura:—Ca, si á la reyna no li han entregat mes que un paperet. Si en lloc de un paperet li haguessen entregat una exposició, llavors si que 'ns veuríam las caras.

Ja s'han llegit els pressupostos: ja saben els contribuents del mal que han de morir.

Com era d'esperar no contenen ni la mes petita economia en cap dels seus capítuls, y si l'aument de alguns milions en els gastos.

Al país, en conjunt se li exigeixen 952 milions 808,608 pessetas.

La comedia que s'está representant es dolenta; però te la ventatja de no ser gens barata.

Si tots els espanyols pensessin lo mateix y estiguessin animats de las mateixas resolucions que se 'n podrían comprar d'escombras ab 952 milions de pessetas, y quina neteja mes completa que 's podria fer!

PEP BULLANGA.

LA RAHÓ... A UN REGIONALISTA

I la rahó la doném fins á un moro (per qu' l'hauríam de negar á un regionalista?)

Tenen rahó 'ls regionalistes; tenen rahó quan diuhen: «El regionalisme no es un partit com els altres.»

En efecte, no ho es, no ho pot ser may un partit com els altres.

Per ser un partit com els altres li fora necessari tenir idees concretes y precisas sobre totes las qüestions que apassionan avuy á la humanitat, la política, la economia, la religiosa, la social... y 'ls regiona-

—Aprofitarse, noys, que aquest any encare la fem: l'any vinent, me sembla que la rebrém.

Dibuix de J. Pellicer Montseny

listas, per lo vist, no tenen temps de preocuparse per totes aquestes petitesas.

Per ser un partit com els altres deuria sobre tot traballar á cara descuberta, y 'ls regionalistes no saben treure's la careta. Pero aixís y tot ensenyant sempre l'orella, y per l'orella se 'ls coneix.

Per aquesta motius, cal donarlos la rahó quan pensantse dir una gran cosa, sostenen que 'l regionalisme no es un partit com els altres.

Pera compendre que no tenen més lley que l'engany y la perfidia, basta fixar-se ab els seus actes de un carácter sempre tortuós y jesuítich. Observise's bé y 's veurá que ab l'afany de dominar á tota costa dins de Barcelona (fins ara no arriban més enllà las sevases aspiracions) no hi ha contradicció en que no incorrin, ni baixesa que no cometin. Aixó sí, no's descuidan may de posar sobre l'contrabandando en que trafiquejan la mateixa etiqueta: «MORALITAT.» Encare que ab els seus actes estan negantla continuament, tenen la absurda pretensió de monopolizarla, y en nom de aquest ridícul monopolí expedeixen patents de gent de bé als mansos y als illosos que 's mostren propícis á secundar las sevases ambiciosas miras.

Pera la moralitat, aixís en el terreno particular, com en el polític, sols de una manera pot acreditar-se, aixís es, practicantla. Blassonar d'ella á tort y á dret, sense com va ni com costa, es posar al nivell de las maturrangas, que tenen sempre á la boca 'l matreix estribillo:—Jo soc molt honrat!

No basta, no, parlar en nom de la Moralitat, quan lo primer que 's troba á faltar dintre de la colla ruidosa que la proclama es precisament la moralitat política, base y fonament del decoro y del prestigi de tota agrupació que s'estimi y pretenga captar-se l'agena estimació.

Y tothom ho sab menorells: els primers elements de la moralitat política son la conseqüència, la claritat y la franquesa. Es á dir: lo qu'ells no tenen, ni han tingut, ni poden tenir mai.

Si fossen conseqüents, figuraran encare en las filas del catalanisme purità, de las quals se varen separar á impuls de la concupiscencia, seduïts per la lleminadura que 'ls hi oferí'l fusellador del regionalista Rizal. El verdader catalanisme 'ls ha reputat sempre. Al proclamar-se regionalistas, no podent ja usar l'etiqueta catalanista, van encunyar una espècie de duro sevillano, y aquest es el que 's empenyan en fer passar com á bo y legítim.

Lògicamente, quan va fracassar en Polavieja, ella havian de naufragar ab el general cristià. No tenfan ja rahó de ser ni d'existir. Ells també se 'n havian de anar á fons; pero varen mantenir-se en la superficie com els trossos de suro, com las carabassas buydas. Per no enfonsar-se no hi ha com no tenir ni l'pes de les aprensions.

En sa campanya solivantant als gremis, pera á lo millor ferlos desistir de la seva actitud energica, ensenyantlos el mirallet del concert econòmic, que al últim no era més que un nou engany, van donar probas de una gran candididat ó de una abominable falsida.

Seguidament varen trobar el desllorrigador de la guerra al caciquisme, atrayentse l'apoyo de una gran part de l'opinió; pero fins ab això mentian, com menteixen sempre. O sino 's quants dels túniques caciquistes varen portar als tribunals, conforme 's havian compromès solemnement á ferho? Aquesta falta de formalitat no ha de extranyar á ningú que conegui 'ls tractes y contractes, que per sota má, estan sostenint desde fa temps ab en Plana y Casals. D'ell se refian, principalment, pera guanyar las pròximes eleccions de regidors.

Y 'ls qu'en el curt temps que contan de vida os tentan ja aquesta lluhida historia, s'atreveixen á presentarse com á monopolisadors de la moralitat!

Decididament, tenen rahó quan diuhen:—El regionalisme no es un partit com els altres.

Entre ells, els elements que més s'agitan, son els fracassats, les desferrals dels demés partits.

Tal hi ha que buscava un acta de diputat á Corts arrapantse als faldons dels fusionistes primer y després dels conservadors; tal altre que apenas sortia de las aulas universitarias, també volia anar á las Corts per una important circunscripció de Catalunya, haventli tingut de parar els peus en Castellar, lo qual li bastà per enviar á la porra 'l seu decantat republicanism... Donchs avuy 'un y l'altre, ja que no pogueren ser pares de la patria, com pretendan ab l'apoyo dels partits madrilenys, (com diuhen ells) se contentan ab ser candidats á regidors barcelonins, baix l'etiqueta de la moralitat regionalista.

«No n'hi ha per riure, davant de aquest afany dels que no havent pogut arreplegar el pà de cros-tons, se contentan ab las engrunas?

Y encare aixís, poch segure del seu èxit, procuran ferse remolar per alguns noms respectables, quan no per altra cosa per la seva riquesa, per la seva elevada posició social, que no haventse ficut may en política, avuy se deixan escalfar de calderas pels regionalistes.

Ja poden anar aquests tals á predicar en els meetings, ab el sol propòsit de desvirtuar la nota de reactionaris, que l'opinió pública ha fulminat sobre 'l gremi regionalista. Las seves protestas son falsas desde 'l punt qu'estan en flagrant contradicció ab els insultos grollerls llançats cada dia per La Perdida sobre 'l poble liberal y republicà de Barcelona.

Per donar crèdit á les afirmacions del meeting del Bon Retiro, precisava que previament sigués desautoritzada la estípida campanya reactionaria de La Veu de Catalunya. Mentreix aixís no s'fassa, ó menteixen els que prenen que dintre del regionalisme hi caben totes las tendencias, fins las libertarias y las antireligiosas, ó menteixen els que ab el seu llençatge provocador estan demonstrant que únicament poden ser regionalistes els partidaris de la reacció política y del predomini clerical.

Si fos possible barrejar als elements més antagònics pera encaminarlos á una acció comunitària, de la barreja regionalista, fins practicada de bona fè, sols podria resultarne un desconcert espantós, que donaria per últim resultat la ruina y la vergonya de Catalunya. Pero n'hi és possible, ni aixó es lo que 's proposan fer els que dirigeixen el tinglado.

El regionalisme barceloní no es altra cosa que una nova encarnació de las eternas tendencias reactionaries; un monstruós al y-oli que 's ha de negar sempre, y que ara tractan d'espessir ab els aglutinants de l'ambició y la concupiscencia.

La ciutat de Barcelona es lliberal, es democrática, es republicana, y no hi sucarrá may el seu pà en aquesta inmundia y asquerosa salsa.

Gent honrada hi ha que de tal ó qual partit le'n separan diferencies de opinió ó meres rahons de simpatia; pero dels regionalistes perdigots se'n ha de apartar tothom ab l'horror y l'fàstich, que inspiran l'hipocresia, la falsedad y la farsa, erigidas en sistema.

Els ho han dit y tenen rahó:—El regionalisme no es un partit com els altres.

P. K.

JUDICI FINAL

Y va acabarse 'l mon. Deu, en 'quella hora, crebà dos nous mons per llènsa 'l espai á que formessin del corteig de qualsevol dels sols, sols, qu' en eterna caiguda donan vida als mons del seu entorn.

Un nulv d'esperits llavors formava que animessin als sers d'aquells mons nous, quan, procedents de l'apagada terra, comparegué davant del Creàdor per se' en definitiva jutgades d'ánims un estol.

Abandonà el Gran Just sa hermosa tasca y digué aqueixos mots:

—Veni aquí á buscá 'l casticl ó 'l premi de las vostra accions. Jo vos el donaré. Tot just acaban de sortir de mas mans eixos mons nous.

L' un serà un paradís hont els que hi visquin fruirán tots els goigs; l' altre serà un infern hont els que hi vagin sufrirán tota mena de dolors.

A dins, donchs; al mon-infern que hi entrin tots quants gosavau en la terra honors, tots quins agabellaren ias riquesas,

Ilustres capitáns, sabis legists, famosos caballers, reys dels millóns, honrats botiguers, gent de sa casa, personas ben miradas, els bons cors; tots quants gosavau algo de la vida per ser cruelment bons, ó sentireu el goig de l'amor propri per ocupá els als llocs llocs; tots quants al mon veiereu satisfetes vostras necessitats, vostra ambiació y vostra egoisme estúpit, al mon-càstich á coneixe el dolor.

Y vosaltres, perduts, gent perseguida, miserables de totes condicions, mendicans, bordelleras, presidiaris, ignorants, gent humil, traballadors, tots quants haveu sufert burlas, desprecis, castiche y humiliacions, tots quants haveu sigut allá en la terra las víctimas tan sols d'un estat social que no tenia ni ànima ni cor, entreu al paradís, á aquest mon-premi ahont per sempre fruiréu el goig.

Aixó digué el bon Deu. Las vellas ànimes poblauren els mons nous; y agafaren ab las mans al mon dels justos besantlo ab gran amor al espai el llençá, mentreix tirava ab la punta del peu el altre mon.

JEPH DE JESPUZ

L'IMPERI DELS MORTS

Sol dirse ab molta freqüència, y ab bastants visos de veritat, que aquí 'ls únichs que votan son els morts.

Y jo penso:—Menos mal. Al ff y al cap, gracies al vot dels morts, pot arribar á sortir elegit un espavilat qu'en un tancar y obrir d'ulls se 'ns quedí hasta la respiració y 'ns deixí la Casa de la vila neta com una patena.

Nó; lo trist no es que 'ls morts votin; lo sensible, lo verdaderament estupendo, es que no contents ab votar, siguin també ells els que 'ns guixin, ens explotin y 'ns governin.

Dirigeixis la mirada allá hont se vulgui, y 's veurá patentitat: á Espanya, els que manan son els morts. Morta morals, sens dupte; pero no per això menos morts y menos corrompts que 'ls morts de debò.

La figura culminant de la política: ¿quina es? En Sagasta; un mort que 's va deixar perdre las colònies, que va pactar ab els Estats Units, que va fer passar á Espanya per la més grossa de las vergonyas que poden affligir á un poble. Y no obstant, aquest mort, aquesta calavera gubernamental, té avuy en sus mans las riendas del poder y fa y desfa á la mida del seu gust.

La presidència del Congrés: ¿qui l'ocupa? En Moret, un altre mort qu'encare porta 'l front marcat ab els desastres de la guerra, y qu'en el moment del perill va eclipsar-se discretament, després d'haver-nos assegurat una y mil vegades que «no hi ha via cuydado.»

Al Senat hi tenim en Montero Ríos, el mort que s'prestat á ser el puntillero de la catàstrofe, el representant d'Espanya al consumar-se la inicua expliació, el firmant del tractat de París.

¿Y las figures de segon terme? El mort Weyler, que va anar allá pera salvar á Cuba y efectivament, Cuba's va perdre. El mort Romero Robledo, el xerrayre més gran que ha trepitjat la tribuna y 'l primer saltimbanqui d'Europa. En Silvela, el més fracassat de tots els morts y 'l més impertinent de tots els fracassats. En Villaverde, un mort que té la gracia de recordar-nos cada dia qu'ell es l'inventor del sistema tributari que 'ns ha de deixar sense causa. En Maura, en López Domínguez, en Tetuán,

altres.

Per ser un partit com els altres li fora necessari tenir idees concretes y precisas sobre totes las qüestions que apassionan avuy á la humanitat, la política, la economia, la religiosa, la social... y 'ls regiona-

la terrible fals provehidora dels cementiris, la desa al armari, resoltament decidida á no ferla servir més.

—Reposaré—va pensar:—me retiraré á la vida privada y criare coloms, qu' es una cosa que diu que distreu molt.

Al principi tot va anar d' alló més bé. La humitat va rebre la notícia de la retirada de la Mort ab aplausos y exclamacions d' alegría, y exceptuant els fabricants de caixas fúnebres, que's rosegavan els punys de rabi y deyan que alló era atentar á la llibertat de l' industria y destruir interessos creats, la gent no feya més que ballar y riure, veyste ja convertida la terra en un paradís.

—¡S' ha acabat el morir!—criada la multitud en tussiassmada:—Ja no hi ha Mort! ¡Podrem viure sempre!

No obstant, un dia un carro va trencar las camas á un pobre nen que jugava á la plassa, y 'ls metjes, després de mil tentativas, van declarar que l' noy no tenia cura.

—Més valdría que 's moris!—pensaven els pares, plorant amargament, al veure patir al seu pobre filler.

Y van anar á trobar á la Mort.

—¿Voldriás fernos una gracia?

—¿La de matar al vostre noy pera estalviarli sufriments? Ho sento molt, pero es impossible. Ja no exerceixo.—

Un altre dia á un bon senyor va escaparseli la dona en companyia d' un xitxaret, y desesperat l' home, porque realment adorava á la seva muller y sense ella no podia viure, va corre també á casa de la Mort.

—¿Vols fé 'l favor de matarme?

—No, senyor: hi plegat l' establenit.

Més endavant á un desventurat van robarli tota la seva fortuna, deixantlo sense medis de subsistencia.

—Mort,—va dirli l' infelís, presentantse á casa seva:—no 'm neguis aquest obsequi, ¡má tam!

—No pot ser: m' hi retirat dels negocis.

—Per caritat!

Ni per caritat ni pagant: es absolutament impossible.—

Entre tant, las malalties, eficasment secundadas per metjes y apotecaris, feyan el seu camí, y 'ls pobres pacients patíen y 's recargolavan; pero no 's morian.

Els vells de cent cinquanta y cent xeixanta anys perdían las dents, els cabells, la vista, las forsas; pero no 's morian.

Els aburrits veyan escorre's els días derrera 'ls díes devorats pel *spleen*, disgustats de tot, y maleint en alta veu la existencia; pero no 's morian.

—Cóm havían de morirse si la Mort tenía la fals desada, y per res del món volia tréurela del armari?

—Mátans!—deyan els malalts.

—Mátans!—murmuravan els aburrits.

Y 'l coro creixia, creixia cada dia més, arribant ja á alcansar proporcions de tempestat desenfrenada.

L' un se clavava un tiro, l' altre 's tirava daltabaix del terrat, l' altre 's passava una navaja pel coll... Y es clar; l' un se quedava ab el cap foradat, l' altre ab las costellas rompidas, l' altre ab el coll obert... pero ningú 's moria.

Al fi l' Home, comprendent que aquella situació era insostenible, se'n anà á trobar á la Mort.

—Perdóname!

—¿Qué?

Ara veig que al renegar de tú vaig fer una bestiesa.

—De modo que la vida, sense jo, no es una delicia?

—No ho tornaré á dir may més! Cuya, agafa l' eyna y pósat desseguida á traballar. ¡Hi ha molta feyna atrassada!

La Mort, qu' en el fondo es un tros de pa, se deixá enternir per las súplicas del Home: obrí l' armari, tragué la fals, que per cert se li havia rovellat de mala manera, y 's dirigí bondadosament al carrer...

Desde aquell dia, en lloc de bescantarla, l' Home sol dir molt sovint:

—Si no fós la Mort... jno 's podría viure!

A. MARCH

Un mort á un viu

Una vegada vaig ditz que, si avans que tú 'm morfa, algun dia t' escriuria, y ara això vaig á cumplirle.

Men seré concís y breu, perque acostumat á jeure, la mandra ja no 'm pot treure de sobre ni 'l mateix Deu.

De modo que ara si fos lo moment piramidal del gran Judici final, carregat com estich d' os, ó d' ossos, perque en eix lloc la carn es cosa privada, al sentir la trompetada ni m' alsaríá tampoch.

Perque, es tan bò aqueix sossegó, que no 'm faria aixecar encar qué sentís tocar lo avuy cursi *himne de Riego*, ni la *Marselleta* ardida ni 's fúnebres *Segadors*, perque no estém pas els morts pera tornar á la vida.

Per ma part jo t' haig de dir que 'm trobo aquí tan content, que si visqué de repent com de repent vaig morir, donarfa crits tan forts protestant ab energia, que de segú aixordaría fins als morts mes morts dels morts.

—La vida! Per qué serveix?

Per passar no mes disgustos y anarla perdent á sustos el que menos ho mereix.

—La vida! Tothom la explota desde 'l mei gran al mei xich: si tens diners, perque ets rich, si no 'n tens, per semblant nota.

Desseguida que al mon som sens perdre temps se 'ns ataca, y las mans á la butxaca ens las hi fica tothom:

el govern, els capellans, els amicxs, els forasters... En tractants de diners may per res ne tens bastants.

Y 'l mes honrat no s' escapa de que en afrontarlo gosin y en un ridícul me 'l posin si es que té la dona guapa.

Perque la dona, amich meu, si es un pamet superior, com si fos un' unsa d' or tothom va darrera seu.

Y passa 'l que 'm va succehir ab la meva y aquell curro, que al saberho vaig fé 'l burro y de repent vaig morir.

Ara que sabs ja 'l motiu de lo que dugué 'l xibarri de que vingués á aquest barri morintme de viu en viu, vés y digas á la dona que deixi la hipocrisia, y que al arribar el dia que 'm sol dur una corona, ab lassos llarchs com la qua d' un estel y ab lletras d' or que diuen: *Etern record*, perque ho vegi la carrrua de gent que 'ns ve á molestar, que es molt millor que ab *aguell* se 'n vagí á menjá un tortell a Sarriá ó á Miramar.

Que corri á gosar, á riure, á emborratxarse, com furia desbocada, de luxuria, á afartarse bé de riure,

y que no vinga á aquests llochs á profanar cada anyada pera omplirme la fatxada del ninxo ab llantias y flochs.

Quo si pels caprichos seus segueix fent lo que t' he dit, la espantaré alguna nit anant á estirarli 'ls peus; que la que l' honra capdal ab tota barra quebranta, qualsevol cosa la espanta com al lladre criminal.

Dispensa si així t' amohina el qu' espera que ben prompte de la vida dognuis compte y es ton amich

Joán Molina.

L' original que es un tros de descolorit paper arrugat, obra en poder de 'n

SIMON ALSINA Y CLOS

A UNA MORTA

(MISSIVA)

Ja pots estar ben contenta de trobar-te al «Altre Mon», perque lo qu' es aquí, noya, ja ho sabs, tot va com Déu vol.

No obstant presumo y m' alegro pensanthi, que dintre poch, eix amor ó eixa cobdicia

que senten pel seu *bou d' or* tots aquests *panca-contents*

qu' un cop tipe ells tips tothom, tots aquests *escanya pobres*

mes granujas que *senyors*, tot aquest aixam d' abellas

que xuulant nostra súor,

pels jardins socials fa gala

de l' qu' es fruyt dels nostres fronts,

no obstant això, repetixio,

tinch un pressentiment bò

y es que anant, com ja fà días

anem, de mal en pitjor,

eixa plaga, en lloc de darnos

la mà, com té obligació,

ens declarerà la guerra,

guerra en que morirém tots,

puig la defensa es inútil

quag un no té *municions*

de las tan indispensables

pera mantenir 'l cos fort,

de las qu' entrant per la boca

van á dar forsa als... pulmons,

y allavoras iqufina ditxa!

itanc de bò qu' arà ja fos!

deixaix aquest Mon miserable

per anar al «Altre Mon»,

ben aprop teu á la vora

de l' que més he estimat jo.

Ha de ser ma ditxa immensa

quan per ff arribi aquest jorn,

hont després d' amargas penas

podré trobar un consol...

un benestà inespllicable...

illa felicitat d' un mort!

M. CARBÓ D' ALSINA

¡Sempre puntual!

—No 'm demanavan? Aquí 'm tenen.

Dibuix de Apelles Mestres

Un impacient

—¿Surto?

—¡No, home! No es fins el dia 10.

Dibuix de J. Peltzer Montseny

DIFUNTS!Difunts de totes las rassas,
tant xicots com bordegas

y morts de mitjana edat,
vells xaruchs, vellas pansidas,
difunts de totes les mides
i vostre dia ja ha arribat!
Al seu la closca pelada
y deu fort batzegada

LA CASTANYADA

L más Tarumba acaban de sopar y preparan els fòtols per fer la castanyada.

L' hereu encén un bon foc à la llar y els dos baylets omplán d' hermosos aglans una paella vella que té l fons plé de forats.

La vella prepara tot una riquesa de cervals secas, nous, admetllas y rahims, y el vell ompla las porronas del mateix vi blanch que

proporcionan al rector per dir la missa; mentrestant barrina per quantas ànimes s'han de dir pare-nostres després del rosari, repasan en sa memoria tots els antecessors morts, perque no quedi cap ànima malcontenta. ¡Pobre d' ell que se'n descuidés alguna; no marxaría del recó fosch ahont s'estan las ànimes en tal vesprada y li estiraria els peus quan fos al llit!

La jova té mal de caixal y se'n puja al seu quart.

—¡Es clar! —murmura la sogra— tots els mals li venen a l hora de dir el rosari! ¡Que poca fé tenen aquestas mossotases de ciutat! No tindria cap mal si's tractés de fer sarau. ¡Ay, Señor!

Avesata á que la jova, aixerida ciutadana que s'aburreix en aquell més tan trist, no prengui part en festas casulanas, acaben per no recordarse d' ella y l' alegria invadeix la llar d' aquella bona gent.

A cada espatech que fa la pell dels aglans al esberlarse, hi respon la sorollosa rialla dels baylets. El vell amenisa la gresca barrejanhi algun quènto de bruxias ó algun episodi una mica exagerat, de quan ell anava ab els carlins. L' hereu, sorrat com sempre, cuida que 'ls aglans quedin ben cuixts y rossos sense deixarne cremar ni un, y torra ja la quarta y darrera payellada.

Quan estan tots els aglans, destinats á representar el paper de castanyas, ben cuixts y tovets, els embolican ab una borrassa y els posan al peu del caliu pera que 's conservin calentons.

Molt bé—diu l' vell—ja está tot á punt de solfa. Ara á resar el sant rosari, que primer han d' ésser els difunts que 'ls vius. ¡Y qui no resi ab la devoció deguda, panallet!

El vell s' asseu gravement á cap de taula, la vella á la seva dreta, l' hereu á l' esquerra serio com de costum, y 'ls baylets fent una ganyota de disgust, acaban de voltar la taula pastera.

Y comensa 'l clàssic rosari dels pagesos.

—Senyor Deu nostre dirigiu... ¡Ja has tancat bé 'ls porchs, noy gran?

—Sí, pare.

—El primer misteri de goig... ¿Vols dir, Paula, qu'

has pujat prou vi blanch?

—¿Qué vols embrorratxarte?

—No, dona, pero jo ho deya... es quan...

—¡Aví!

—¿Qué vols, estripa quèntos?

—L' Andalat m' enquieta.

á la llosa que us cubreix; s' estremeixin d' alegria vostres ossos en tal dia, i veureu com el mon manteix!

Veureu la viuda endolada que visita apesadada la tomba del seu espòs; mes veureu que porta pressa, perque just las flors endressa fá un sospir... y toca 'l dos.

Veureu l' amich, qu' entre gent se passeja indiferent, mirant la llosa que 'ns tanca, puig ha olvidat ja son cor que 'ns va tenir molt amor... quan no tenia una blanca.

Veureu la gent com rumeja y en eix lloc crida y passeja com si fóssem á un sarrau; veureu com ningú s' subjecta á tenir un xich de respecte al mortuori Palau.

Veureu flors, dedicotorias, coronas y altres memorias que 'ns portan avuy aquí; llàgrima cap, puig es cosa pe 'ls vius molt amoníos y lo plorar no fá ff.

¡Vénim! junteus béis los ossos tots los morts, petits y grosos y venu al meu costat; veureu si 's dona la gana la mes gran comedia humana que ha inventat la societat.

Pero avuy es nostre dia; reventém donchs, d' alegria en tant que aquí 'ls esperém; aixíribim tots la testa y comensi la gran festa i ballém tots, difunts, ballém!

JOSEPH MOLAS

LO DÍA DELS MORTS

s la gran diada pels establiments de florista, ahont aquests dies se'n senten de molt bonas. En un d'ells sumament provehit, hi entra una senyora endolada, qual vel li arrossega alguns centímetres, y després de saludar diu ab salameria sentimental:

—Dispensi... no sé si podrá servirme... necessito una corona pel meu marit... difunt.

—Prou... miri si es servida, ne tenim de moltes classes y tamanyos... de porcelana, naturals, de seda, de metall, de cera, de paper...

—La classe es lo de menos, jo'n voldria una qu' expressés el meu dolor... al viu.

—¿Vegi aquest grup de pensaments?...

—No sé... trobo que no ho manifesta prou al viu.

—¿Y aquest cor de violetas?... jes de molt gust!

—Que vol que li digui...

—¿Y aquesta creu d' aromas moradas?

—No m' acaba d' agradar...

—Miri, aquí té una combinació novetat de verdader dol... lo mes smart de la temporada.

—No's molesta mes... no'm fan ilusió. Trobo que no expressan prou al viu el meu propòsit... Dispensi,

un altre dia serà... pássalo bé.

El dependent al quedar sol: —Al viu... al viu... ja jal deu volgut dir algú que ja li busca las pessigollas!

Desapareix l' endolada, y després de forsejar la porta entra una dona que á la llegua 's veu qu' es de fora.

—A veure si amireu al llit sense tastar més que pinys... Santa Maria, mare de Deu, pre...

—Pare, l' ase crida. ¿Qué no li heu dat pinso aquest vespre?

—Ay carat, no. Té, segueix tú 'l rosari, que ja pujo. L' hereu s' emprén el rosari empassantse dos missatges. Torna 'l vell y el reprén á la lletanía.

—Virgo potens.

—Ora par nobis.

—Causa nostra la ticia... ¿Sentiu?

—¿Qu' es aquest soroll?—diu la vella.

—¡Ay mare!!—cridan esglayats els baylets, ab els ulls espurnejats, apretantse l' un al altre y sense sapiguer de que 's tracta.

Per dalt se sent un soroll acompanhant. L' hereu addressa 'l cap com un caball quant ensuma algo; la vella 's persigna devotament, y el vell, revestintse de valor, crida:

—Deu vos guard... ¿qué tindria una corona de poches quarets?...

—Ja ho crech... ne temí de tots preus.

—Encare que siga venturera...

—No, això si que no... totas son per estrenar.

—¿Per qui diheu que son?

—Per estrenar.

—¡Ah ja!... ¿qué m' costará molt aquesta?

—Per vestid... tres pessetas...

—No es pas per mí, burrango... es per un difunt.

—¿De veras?

—No, de Mataró; el meu home es l' ordinari la corona es per una filla que va tenir ab la primera dona... Per cert qu' era un dimoni desanadencat... Deu me perdó! Jo crech que únicament se va morir per donarnos el corresponent disgust. El metje y l' curandero la van pagá ab que patia de debilitat y des qu' ella faltà cada setmanas estalviéndos pans de sis liuras...

Escolteu... ja serà prou reforsada per ella aquesta corona?... perque tenia molt malas mans, tot ho esparrocava. Cada any, per la festa major li comprava unes espardenyas y á las set setmanas de portarlas ja no se'n cantava gall ni gallina; es dir era una destrossadora en tot. Y xafardera y glandula...

Tot lo dia s' estava manu sobre manu cusintse 'ls parrachs... Es vritat que de nit traballava al vapor... pero ¿qué componfan las deu ó dotze pessetas que guanyava? Per pagá 'l ví ja'n necessitèm mes... culti, el paguem a ral y en colom cinch litros diariament cada dia...

—Si qu' amiga...

—Pro això sí, á tots ens veurà rojos y sanitosos... gràcies á Deu...

—Per molts anys!

Y dugui dugui quan valdrà aquesta corona?... digui l' últim ara... miri que 's pobrets no podem gastar gaire...

—Son tres pessetas.

—¿Tres pessetas? ¡guapó! Per Sant Antoni per sis rals el pastiser ens va donar un tortell que al menos ne feya dos com aquesta corona. ¿Ne voleu tres rals?

—Ni un céntim menys... es preu fixo.

—Deu me'n reguard!... ¡tres pessetas! malas guanyades!

Y sense mes cerimonia y barbotejant per aquest istil, passa la porta tancantia ab forta revolada...

Al poch rato entrá esbufegant una senyorassa y pel primer Deu vos guard s' assentá en la primera cadira que trobà sens reparar que damunt d' aquella hi havia una corona de flors de porcelana que va quedar... ja poden figurar-se de la manera que deu quedar un objecte així, descarregant-hi de tretze á catorze arrobas de carn cristiana.

—¡Ay! dissimuli, una entra una mica enlluernada y no repara... Com deya, fássi l' obsequi d' anar-me ensenyant tot lo que tinga... ¡Ditxosos morts y ditxosos costums! cada any me costan un dineral.

Després de mitja hora de mirarho tot, de tocarho tot y de ferho anar enrenou, diu al dependent:

—Escolto... no tenen altres coronas que aquestes?... semblan d' encant!

—Se las mira malament, senyora, son novas de trinx...

—¡Novas? pues miri ho dissimulan bastant... Escolto... ¿quant ne demanan d' aquesta?

—Suposo que ja s' haurá fixat ab l' abundancia y frescor d' aquestes flors y ab l' exuberancia d' aquests llaços, y...

—Sí, senyor, sí; precisament per això 'm convé: desde que les meves nenes s' han fet grans que cada any ne compro una per l' istil... Diguim el preu y no m' espanti ara...

—Miri, l' últim son dotze pessetas... preu fixo...

—¿Qué diu? dotze pessetas aquestes flors de xiulets y aquesta cinta tan migradal... Si no que 'm tornés boja, Deu ens enguard. No faré res, jove... Així com així tampoc ne tindria prou per lo que la necessito...

—¡Que voleu de la part de Deu!

Després queda tothom mut y en el silenci se senten com jays ofegats.

Tots començan á tremolar, menos l' hereu qu' afila l' orella y sent distintament un jay, lladrel que l' espervera.

S' aixeca ab una revolada, agafa un samalé, y pujant d' en quatre en quatre els esglahons, se'n va al quartó ahont dorm la seva dona.

Els de baix senten cops de peu, soroll de lluyna, una finestra que s' obra violentment, lladruchs dels gossos... y res més.

Baixa l' hereu més sorrat que may.

—¡Ay fill eran las ànimás! joy?

—No, mare; era una sola ànimá.

Diguemli un pare-nostre qu' així 'ns deixaré en pau.

—No, ja sé jo lo que tinch de fer perque 'ns hi deixi. En quant al pare-nostre, ja os avisaré quant l' hi haguém de dir.

A la rectoria:

—¡Reyna santíssima! mossen Liboril. ¡D' ahont ve en aquesta hora? Son las deu del vespre.

—Déixam estar, Mariona.

—¡Ay, senyor! Oh ay qué hi té á la cara? ¡Sanch!

Deu meu, pero ¿qu' ha sigut aixó?

—Res, filla, res. Una castanyada.

JEPH DE JESPUS

en Gamazo; morts, morts, no més que morts; però morts que 'ns xuclan, que 'ns ofegan, que 'ns animilan.

Es impossible donar un pas sense tropessar ab un cadavre. L' administració, la marina, la magistratura, l'exèrcit, tot està ple de morts.

¿Quí es aquell jutje tan estirat que ara passa? Un mort, sobre l' qual pesan les acusacions més tremendes, lo qual no obsta pera que segueixi empulnyant l' espasa de la justicia.

Y aquell senyorías? Un mort perteneixent al ram d' aduanas, que ab cinquanta duros de sou cada mes ne paga xeixanta de lloguer de pis.

Y aquell altre? Un mort, empleat d' Hisenda, qu' en el camp de les investigacions... no científicas hi ha trobat una mina de fabulosos rendiments.

Girémos al exèrcit, y veurem continuar la dansa macabra.

S' han acabat ja 'ls generals que lluhian sobre l' front llorers de victoria. Els d' avuy son morts carregats de creus y de bandes, pero de tots modos morts pel triomfo, per la glòria, per l' èxit.

Aquest va haver de capitular en tal part, sense disparar un tiro.

Aquell va rendir-se en tal altra, després d' una lluita de cinc minutxs.

El de més allá va anar á la guerra com qui va á pescar,... y no feu per cert mala pesca.

Y 'ls marinors? Quin mostruar de cadavres! Un mort vè de Cavite, l' altre de Puerto Rico, l' altre de Santiago. Ni un que pugui exclamar:—Jo vinch d' allá honrada la victoria sobre las despullas del enemic!

Lo qual no impedeix que aquests morts vulguin dirigir els arsenals, y 'ns demanin diners per barcos y exigeixin un ministre procedent del seu fúnebre gremi.

En tot lo mateix: la mort imperant sobre l' cos, sobre l' ànima, sobre la butxaca, sobre la consciència...

El parlamentarisme es mort; pero el Parlament segueix dictant lleys, creant impostos y desorganisant á la nació.

La instrucció es morta; pero ella es la que l' Estat imposa oficialment, despreciant els reflexos de la llum que brilla á l' altra part de la frontera.

La religió es morta; pero l' seu poder persisteix, y morta y tot, la seguim, la paguem y no sabém prescindir del seu aparato.

Els partits son morts; pero en nom d' ells discutim y lluytem, y á la sombra de sas apedassades banderas juguém á manifestacions, fem meetings y somiém truytas.

La mort, la mort invadintot tot: el temple, la catedral, el taller, el camp, la platja, el cel, la terra... ¿Qu' es aixó? Es un baf passatger, que s' extingirà per si sol com el fum que surt de la xameneya? Es tal vegada una nació que s' acaba?

El problema es serio y val la pena d' estudiarlo. Signi transitoria epidemia, signi enfermetat mortal, els síntomas aparents son terribles.

Vosaltots, els qu' encare creyeu tenir sanch á les venes, fixéuveshi una mica ab aquest quadro; observeu-lo, mediteu-lo... y obreu després com la consciència us dicti.

Els morts governant als vius!... Incomprendible fenomeno!

Serà potser qu' en aquesta terra fins els vius son morts?

FANTASTICH

Una «Perdiu» que fa «galls»... y gallinas

S' anomena *La Veu de Catalunya*, pero no es, no, dels catalans la veu; ho serà... d' un recò de la *gardunya*; per xó l' poble d' aquesta *Veu* s' allunya, y aburrida *La Veu* se veu que s' veu.

Qu' aquesta *Veu* en veu que desafina á les claras ho veu hasta l' més tou; sos concerts... econòmics fan tentina porque 'ls demana sòls la genia carlina, qu' es la que ab ellens vol amagar l' ou.

Per això quan algú s'gori-goris sent, qu' *ella* creu lladrucha de llibertat, en lloc de llençar «viscas», llença «moris» y sortits dels conductius respiratoris deixà anar mil xiulets recargolats.

De la font de *La Veu*, avuy en dia cap liberal ne beu, puig dona dany: es tébol el seu raig, y causaria al imprudent que á beure hi aniria sino la mort... moral, un desengany.

Que aquesta *Veu*, del poble divorciada, no es, no, la veu potent que surt del pit; es nota discordant, desafinada, de golas reaccionàries escapada pera ofegar de «llibertat» el crit.

Via fora y á ells, oh Catalunya, que son pochs y cobarts, ira de Deu! Revifa'l, poble, y lo fuët empunya, y á puntadas de peu, á la *gardunya* acompaña á *La Veu*, qu' es el lloc seu.

FREDERICH GIRONELLA

SECCIÓ LLIURE

BARBARIE PURA

París 18, á las 18'45.—Los periódicos de Londres no pueden disimular la gravidad de la sangrienta reyerta suscitada en el campamento de Aldershot, entre soldados de los regimientos de Worcester y de Durham, que están en espectativa de embarque para el Cabo.

Hace tiempo que se nota animosidad entre los dos regimientos, llegándose á vías de hecho en la cantina del cuartel. Empezaron los soldados á tiros, abandonando por pelearse á la bayoneta los numerosos combatientes. Cinco soldados del regimiento de Durham fueron heridos de gravedad.

Sin la pronta intervención de la guardia habría habido una catástrofe.

Los cristales de las ventanas están hechos añicos á balazos.

(Publicidad, 19 Octubre 1901).

ha fet corre ab molta insistència que l' quartel era «l' escola del honor». No se lo que entindrán per honor els patriòters de tots els països que embarcan y's quedan en terra quan se tracta d' arriscar la pell; pero, á jutjar per la mostra, mostra mil y tantas, el tal honor deu ser l' honor dels cafres.

Una bárbara mostra d' aquell honor l' han donada á Xina las grans potencias aliadas, aliadas pera revantar xinos indefensos que no havien pres les armes; pera furgar ab las bayonetes dels seus soldats las entranyas de pobres donas y pera furgar ab altra cosa que no son bayonetes els tendres cossos de xinas qu' han satisfet la desencadenada luxuria dels braus soldats que portaren á llunyanas terras un honor europeu, que no te cap reparo en convertirte en lladre de las riqueses dels altres. Aquet honor del quartel ja havia fet de les sevas al Tonkin, á Madagascar y altres puestos, deixant per tot basals de sanch y dol.

Els patriòters que s' esgarrifan quan els socialistes dihem que l' quartel es la escola del assassinat, que vinguin á desmentirnos ara que 'ls posa questa prova sota els nossos.

L' escriptor francés A. Hamon, en el seu llibre *Psicología del militar de profesión*, proba teòricament y ablluminosa abundància de fets que la característica del militar te per objectiu la guerra, que l'

ofici l' segueix per interès personal, que l' idea de sacrificarse per la patria no hi entra pera res, que lo que busca es l' ascens que li permet gandulejar, que l' exercici del ofici l' porta á despreciar la vida propia y mes la dels altres, que s' condueix brutalment dintre y fora de la professió, que es grossera, que te tendencia al vici sexual, tendencia al crim legal y qu' es un ser inmoral en tots els terrenos.

Sento que 'm falti l' espay, donchs ab molt gust copiaría pàrrafos sencers demostratius d' aquestas afirmacions; pero remeto al lector á la lectura del dit llibre. Y si després de llegirlo no pert la fe en l' exèrcit, probarà l' atrofia del seu cervell y la duresa del seu cor.

Y realment. Davant de la prova de ferocitat qu' acaban de donarnos els braus soldats inglesos, ferocitat preludi de lo que fan en el Transvaal á las ordres del butxí Kitchener, cal preguntar: quan una institució educa als homes de tal modo que resultan verdaderas fieras, mes que fieras, puig les fieras germanas no s' destrossan entre elles, no serà ja hora de preguntar si la tal institució es digna de portarla á la barra de l' opinió pública pera que aquesta ab la seva indignació y despreci l' obligui á desaparèixer d' una societat que blasona d' humanitat?

A França hi ha tota una corrent literaria antimilitarista. Las millors páginas d' amor al próxim las han escritas homes que no han titubejat en arrostrar las iras dels militars de professió. Tolstoi, Götter, Descaves, Hamon, Zola, Novicow y mil altres han condemnat el militarisme, demonstrant que la guerra es filla d' aquell, que absorbeix millions que, dedicats á l' agricultura y á l' industria augmentarien el benestar dels pobles, que sols s' ha creat pera la conquesta y la represió de la rebeldia dels pobles, qu' està renyit ab el sentiment de justicia, qu' es el residuo de les edats passades en la barbarie, qu' es la atavisme que significa no mereix la estimació ni la consideració dels que sentintse homes traballan pera la pau y la germanor qu' ha de fecundar el porvenir.

A Espanya ningú s' ha pres la molestia d' alsar una creuhada contra aquesta barbarie. Els escriptors que més s' han indignat contra la brutalitat d' algun fet s' han limitat á condemnar el fet sense remontar-se á la causa. L' exèrcit continua sent l' arca santa á la que no s' pot tocar.

Se compren que 'ls governs y las classes privilegiadas el defensan. ¿Sense ell, qué faran? Pero no s' compren que 'ls homes de ciència, que 'ls escriptors que miran pel porvenir de la especie y per son progrés, no hagin fuetejat com se mereix aquesta institució de la mort.

Perque es la mort. La mort de totas las energías productoras, la mort de totas las reivindicacions populares, la mort de tots els sentiments nobles, la mort de totas las ideas generosas.

La tiranya y l' privilegi tenen en ell son puntal mes fort y ferm. El dret y la justicia son mes encarnissat enemic. Sols defensa el dret del que l' paga, l' injusticia de la possessió dels que acaparan la terra.

Els enemic del poble al qual mira per sobre l' espatlla ab aire d' una superioritat que fa riure. El «paria» es per ell un maniquí per ensajá l' sabre. Sense ell els convents no existirían ja; el régimen que ajuda á dir missa hauria traspassat la frontera.

Es la forsa bruta obheint cegament á l' astucia dels pillos.

Una institució que viu de la mort y pera la matanza.

Valdrà la pena d' enterrarla aviat.

Hi guanyaria l' igualtat, la llibertat y la fraternitat de la rassa humana.

JOSEPH PRAT.

LA GRAN NECRÓPOLIS

No cal anar al cementiri per' está entre morts, company. ¿Qué més morts que 'ls que á tot' hora pots veure sense dà un pas?

Mira aquest gran edifici; es la Casa Comunal. ¿No es cert que 't creus que aquí dintre s' hi alberga l' Integritat, dignament acompañada del bon zel, del noble afany d' empolaina a Barcelona sense malgastar un sol ral? Donchs t' erras: aquesta casa no es, com pareix, un palau: es simplement un sepulcre honi hi descansa temps hâ un gran mort que s' apellida Vergonya municipal.

Tira avall. Som á cal bisbe.

Aquí équ' t pensas que hi hâ?

¿La caritat verdadera?

¿L' amor al próxim? ¿La pau?

¿El balsam de las ferides de la pobra societat?

No seyori: dins d' eixas salas també hi ha un recort, un mort sant que 's díu Esperit de Cristo, víctima, com tothom sab, de la negra intolerància y del orgull clerical.

Aném seguint. ¿El coneixes

aquest castell arrogant, ab sas misteriosas portas y sos ferrats finestrals?

Es un convent; no morada de sers vius, aquí juntats ab fins racional y nobles; sinó sepulcre, trist cau honi hi reposa un cadavre nomenat Lley natural.

Mira ara aquesta altra tomba.

Algú potser 't sostindrà qu' es un colègi de padres, hont un exèrcit d' infants adquireix l' instrucció sólida y l' educació especial que sols la gent de setana està en el cas de donar.

No ho creguis: es un sepulcre, una fossa colossal, dipòsit d' un gran cadavre que hauria sigut demà la Juventut espanyola, y que ara no es més que un sach de despulles lamentables que l' incens ha perfumat.

Vés aquesta altra. De fixo

Llamé al cielo y no me oyó,
y pues un sol cop no val,

faré un' altra pastoral,
y endavant la professió.

Dibuix de R. Miró

Lo que surt de l' ànima

RAULI ORODA

HABRÍAS PUE

que tú t' imaginarás qu' es una piazza de toros, hermos circo destinat á posar á proba la trassa d'un diestro, y á recrear á un públich, que impàvit mira com, per un grapat de rals, un home s' juga la vida en dues vegadas en un quart. No es cap plassa; es una tomba; el difunt qu' en hi ha es un infels que s' deya el Decoro nacional.

Y aném seguit, si no t' cansas. Aquí tens el sot hont jau la Constitució espanyola, morta ja fa bastants anys á mans dels seus propis parcs; allí l' ninxo consagrat á la Lley, pobla senyora que s' morí per no aguantar les trastadas que li feyan els seus mateixos guardians; més amunt la sepultura del nostre Poder naval; més avall la pedra negra que tapa l' recorç amarch de las Perdudas colònies, y aquí y allí, esparramats en agradable desordre, l' obelisch monumental de l' Arreglo de l' Hisenda, el sepulcre dedicat al Programa de don Práxedes, el ninxo plé de retalls dels Discursos de 'n Silvela, y dignament rematant aquest admirable quadro, per cap més poble igualat, el panteó de familia hont descansan, barrejats, el Comers, l' Agricultura, la Fabricació, el Traball, el Sentit comú, el Caràcter, l' Anima y la Dignitat.

No cal aná al cementerí per veure grans morts, company: sense moure peu ni cama, mira si te n' hi ensenyat!

C. GUMÀ

FN vigilias de las eleccions municipals, y dat que aquestas van á tenir, sobre tot á Barcelona, una importància política extraordinaria, excítém el zel de nosstres amichs, suplicantos que no s' adormin y s' disposin á cumplir ab el seu deber.

En distints punts, y especialment en els Centres republicans, y ab carácter permanent en el de Fusió republicana de la Rambla de Canaletas, número 11, trobarán exemplars de las llistas electorals, ahont podrán veure si hi estan inscrits com electors. A milers han anat aquestas dies á consultarlas, ciutadans de tots els estaments y principalment traballadors, gelosos de que Barcelona no perdi la seva fama de la primera ciutat lliberal, democràtica y republicana d' Espanya.

Ja no s' tracta avuy del triunfo de aquesta ó aquella persona, de aquest ó l' altre candidat. Contra la seva voluntat expressa hi aniran els que figurin en las candidaturas acordadas per las diversas agrupacions republicanas, y sola ab l' estimul de cumplir un dever polítich. Ja veurá l' pùblic barceloní que ls seus noms son garantia de la més escrupulosa moralitat y del seu amor á la cultura, al progrés y al benestar de Barcelona.

Pero s' deuen á la causa del poble y sabrán imposarse un sacrifici, compensantse ab l' honor de representar dignament als seus conciutadans.

L' esperit de las agrupacions republicanas de Barcelona, may havia sigut tan unànim, com en el punt concret de las próximas eleccions municipals. Dabant de la conxorta reaccionaria que ha pres per encall del capdell que pretén fer el regionalisme dels perdidots; davant de l' aliansa monstruosa dels clericals, dels carlins, dels madurs y dels pochs federals del divino Vallès; davant dels que desde La Perdiu han vomitat els més asquerosos insults contra l' poble republicà de Barcelona, s' imposa l' unió estreta y entusiasta de tots els elements populars, enemics dels retrocés, y enemics sobre tot de la més asquerosa de las farsas.

Si tothom compleix ab el seu dever, el diumenge 10 de novembre, el poble de Barcelona sabrá demostrar qu' es digne de l' admiració de tots els espanyols que senyalan la nostra ciutat com el foco de l' esplum de las grans esperances de la regeneració d' Espanya per medi de la República.

Fa ja més de dos mesos que una pobra mare de Figueras reclama en vā que li retornin la filla que unas monjas varen escamotejarli, y que segons notícias li tenen guardada en un catau místich de Girona. Totas las gestions, reclamacions y esforços de aquella pobra dona han resultat fins ara completament estérils. Ha acudit als Tribunals y no se l' han escoltada.

Se tracta de un nou cas Ubao. Pero com la interessada, per lo vist, no es rica, se ha de quedar sensilla y entregada á la desesperació de la impotència, veient que al que té la desgracia de ser pobre, tothom se li gira d' espatllas, hasta la justicia.

Un periódich local denuncia ab gran luxo de por menors els maltractos y tormentos inferits per las monjas de una Sala de Asilo de la Barceloneta á un pobre nen, nomenat Francisco Llebrés y Rifá, á conseqüència dels quals ha arribat y s' treba encare avuy á las portes de la mort.

La Sala que regentan las piadosas monjas está dedicat á l' instrucció (diguemne destrucció) dels fills dels obrers.

A primera vista, davant de unas denuncias tan categòricas y detalladas, sembla impossible que 'ls

Dibuix de F. Sardà

—Té, tothom cap al cementiri, á portar la corona. Els pobres no 'ls en podém portar de coronas als nos tres morts... Ni sisquera sabém el lloch ahont estan enterrats!...

Tribunals de Justicia no hajan pres cartas en l' assumpto.

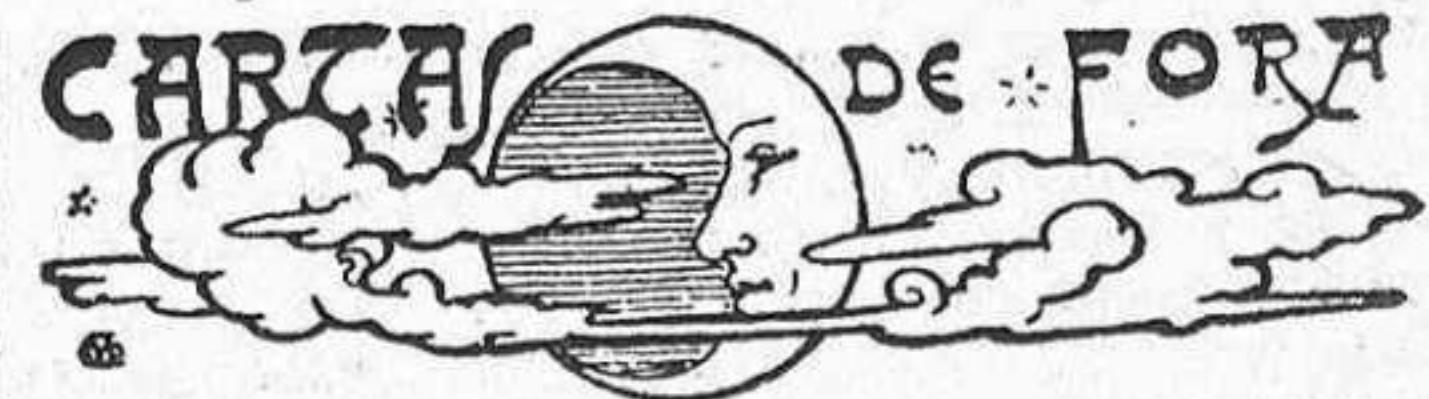
Pero si s' considera que l' atormentat es el fill de un pobre traballador y que las atormentadoras vesteixen hàbits monacals, se comprendrà que la Justicia fassi l' orní.

Per aquests cassos será que la pintan ab la vena als ulls.

Retaxsem indignats lo que á propósito de la conducta del Capità Verdades, va dir el diputat Sánchez Guerra:

«Avuy—digué—s' exerceix la professió periodística, com el bandoler exerceix el seu ofici, salvo excepcions.»

No, Sr. Sánchez Guerra: en el periodisme espanyol els honrats no forman excepció, sino els altres. Y encare aquests s' han de anar á trobar en las redaccions dels periódics podrits, que son els que s' posan més ó menos en contacte ab las corrompidas oligarquías de vividores que monopolisan el poder. Son cuches de las clavegueras gubernamentals, que no poden viure en l' únic terreno digne de la premsa, á la llum del sol, y respirant l' aire pur y saniós de l' opinió.

CARTAS DE FORA

BELLVER DE CERDANYA, 20 de octubre
Será precís que la senyora mestra de aquest poble cudié més de l' ensenyansa que de anar á l' iglesia y de relacionarse ab la majordoma, puig així no perdrà tantas alumnes, com las que avuy se donan de baixa en vista de que no aprenen res. Cert qu' ella diu que mentres tinga les quatre mes ricas contentas ja ho té tot. Pero així no deixa de ser un abús, perque tant ó mes que las ricas, las pobres necessitan instruirse pera ser bonas mares de familia, y á compte de las pobres se li paga l' assignació que percepix, de modo que desculant el deber que te de instruirllas—podrà ser tan devota com vulgui—pero comet una verdadera defraudació.

SABADELL, 24 de octubre

Com hi ha mon que no hi ha com viure pera veuren de novas. Ab motiu de la vinguda del Cardenal Casanys, els hi haurà donat gust assistir a una de las sessions del Ajuntament pera sentir la inspirada veu de un senyor concejal liberal, (d' estar per casa) enalint la vida y miracles del qu' es era bisbe de Barcelona... Pero vaja, no val la pena d' emplear mes espay en aquest asumpto, donchs ja sabém que de brams d' ase no 'n puja cap al cel.

Els reconeguts están decidits á remenar las círcers municipals, prometen que al ferho no 'ls guifa altre móvil que l' bē de Sabadell. Així se desprén d' un manifest publicat fa pochs días, demandantnos que 'ls hi donquén una ajuda pera tan lloable empresa. No sé quin efecte 'ls hi poden fer las lavativas pera anar al Municipi, donchs si hi van débils, vaya unas ganas com tindrán de preocupar-se dels interessos de Sabadell! Pero com que s' tracta dels interessos comunals, tal vegada l' ajuda que demanen els vingut de perilla.

MONISTROL DE MONTSERRAT, 28 de octubre

En us del seu dret y en defensa de sos interessos, els traballadors de aquesta vila s' han coaligat resolts a pendre una part activa en las próximes eleccions municipals, y apoderarse del Municipi, á fi de organizar una administració beneficiosa al poble traballador. Ab això n' ha tingut prou el cacich del poble pera posar-se de acort ab alguns fabricants, els quals s' han prestat á exercir sobre 'ls seus traballadors las mes escandalosas coacciones. Y si bé es cert que alguns no han sortit encara del terreno de las amennassas, no falta qui ha arribat ja, á vías de fet. El fabricant Sr. Puig y Font, després de intimar fins á las donas y á las noyas traballadoras, que recabessin de sos marits y parets respectiu el compromís de votar la candidatura qu' ell indicaria, va tirar punt en blanch al carrer á dos infelissas que no van tornarli una resposta prou satisfactoria. Coacció mes brutal y asquerosa no s' ha comés mai. La llei la castiga, y si á Espanya, com á França, hi hagüés justicia pels pobres, el Sr. Puig y Font se 'n farà deu pedrals.

Aquí, en cambi, portant l' esperit d' explotació fins al extrem de volgut disposar, no ja sols dels brassos, sino fins tambe de la conciencia dels operaris, lo que logran els industrials de la calanya del Sr. Puig y Font, es considerar els justos odis dels que, no per ser pobres assalariats, han de renunciar á exercir lliurement, com saben y entenen, un dret polítich que la llei els reconeix. No s' extranyi després de las conseqüències. Els attachs á la dignitat humana, no tenen perdó.

••• SORT DE LA MORT! •••

DEL fet ja fa molts anys; tants, que ni 'ls pergamens anteriors á la invenció de l' escriptura, ni 'ls incunables, ni las empolvadas cròniques del temps de la picor, qu' es un dels temps més antichs, ne diuhen una paraula; pero á pesar d' això, se sab positivament que la historia es certa. ¿Voleu que us la conti?

Veus'aquí que un dia, empipada la Mort de tant sentir dir per tot arreu pestes d' ella, y que «malhida siga la Mort», y que «si no fos la Mort», y que «ls diables s' emportin á la Mort», va acabar la paucia, y tris tras, se'n aná á trobar l' Home.

—Escolta, «qué tens que dir de mí? —¿Jo?..— va murmurar l' Home, no gayre satisfet de la visita.

—Sí, tú. ¿Qué t' pensas qu' encare que no tinch orellas no hi sento? Explicat, ¿en qué t' hi ofés?

Veyent qu' era inútil dissimular, l' Home va parlar ab tota franquesa.

—Estich cremat ab tú perque 'm matas els meus.

—¿Y qué?

—¿Cóm, y qué? ¿Qué vols dir que no es una cosa altament desagradable? Si no fossis tú, la vida seria una delicia.

—¿N' estás ben segur?

—Seguríssim: es la veu general.

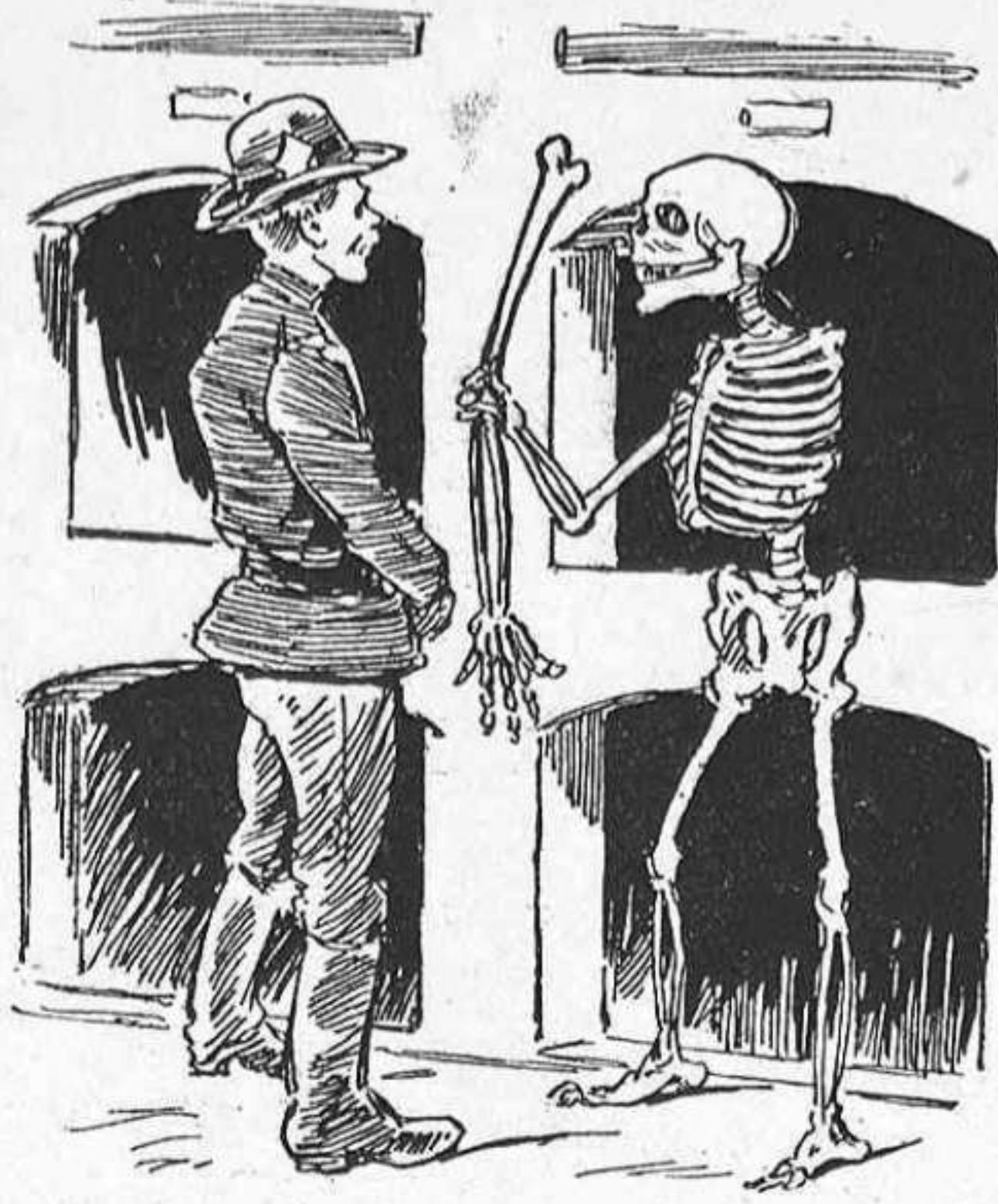
—Perfectament: salut y pessetas.

Es dir, potser això de pessetas no va dirho, perque en aquell temps no s' havien introduït encara en el sistema monetari; pero lo cert es que la Mort va despedirse ab molta finura y l' home quedà encantat d' haver sortit tan barato de la conferència.

—Bueno—va dirse la Mort al arribar á casa seva:

—¿l' Home no 'm necessita? Donchs pleguém.

Y agafant la fals, no la inofensiva fals segadora, que sòls dona bons cops nominals y en música, sino

Galeria macabra

—No'm podrà trobar un altre bras que fos mes curt que aquest?

—Senyora... això vosté ho sabrà...

—Vegi com ho arreglo: un cop hagués fet el seu paper al cementiri, per guarirne 'ls tres sombreros de les noyas... no'n tindrà prou... Míri pósímhi tres plomas d' aquestas y de tot plegat n' hi donaré trenta rals.

—Si las plomas solas ja 'ls valen...

—N' hi dono un ral mes... ¡Tampoch? Pues estiga bonet... Aquest any que fassin festa.

—Donchs filla... ho sento pel difunt y pels barrets de las sevas noyas.

JOSEPH ROSELLÓ

AUTO-EPITAFI

(Parla un mort.)

SONET

Cansat de sé un baylet, vaig decidí
y d' una noya mala vaig prendre
Cansat d' estar prendat, vareig casa
Causat de ser casat, vaig entrísti.
Cansat de la tristor, vareig mori
Cansats de tenir un mort, van enterra
Cansats de pensàs ab mí, van oblidá
Cansat d' estar aquí, vaig aburri-

RME

Cansats de mí, ni 'ls cuchs varen voler
y 'm va quedar sols l' os bastant disfo
ni ab el veïf de dalt vaig volé fe
y aixís, cansat de tot, estich confo
y 'm cansa fins la por que, per desfe
cansat, vulgu 'l lector darm-me una mo

SALVADOR BONAVÍA

EL DÍA DELS MORTS

Som al dia dels Morts. ¡Quin jorn més rúfol!
¡ni un raig de sol!... ¡ni un cant d' auell! ¡ni un xisicle!
Per la ciutat s' extén y s' allargassa
la boira humida.

El cementiri—ifa una tristes!...
ple de coronas—de sempre-vivas...
finis en les tombas—més oblidades
n' hi ha que rumbejan—sa forma artística!

Que 'l gust allí també impéra,
y l' infamia y la mentida
van de brassat, orgullosas,
ab l' escarni y el cinisme,

Y à un temps s' vessen llàgrimas
dels fons del cor eixides,
que mal s' ofegau insolents riallassades,
ó que 's rendeix tribut à donya Crítica.

Y en el regne de la Mort
l' esbojarrada alegría
escampa y vessa son pler
com si fos regne de vida,
en tant que l' espay omplena
la boira espessa y humida
¡com si Natura plorés
de veure 'l Mon tan indigné!

F. CARRERAS P.

Grans festivals á la Ciutat dels Morts

En vista del poch èxit que tenen els seus projectes, la comissió organisadora de las Firas y Festas de la Mercè, prenen per base la imensa generació que acudeix als cementiris en la diada dels morts, y tenint en compte la respectuositat y la devoció que acostumaran a regnar en els camps de la quietud durant las visitas tradicionals, ha tingut la original idea de proposar al Ajuntament la celebració de grans festivals en las Necrópolis de Barcelona.

Aquest any encare no s' han pogut portar á la práctica per motius electorals que no son del cas; pero per a l' any vinent es casi segur que 's publicaran uns artístichs y variats programes, á tres ó quatre tintas, donant detalls de las funcions, de las quals tenim el gust d' adelantarnos una bona part:

Avans que tot se publicaran uns bandos invitants á tothom que tingui ninxo ó panteó pera que vagi á netejarlo, á cambiar l' oli dels gresols, á fregar las lápidas, etc. etc... y suplicant al mateix temps s' hi coloquin coronas, flors naturals de paper de seda, trenas, retratos, medallas, candeleros ó versos ripiosos, segons requereixi al sexe, gust, parentiu y elecció social del difunt de referencia.

Al Cementiri Vell començaran per guarir l' *An gel del Judici* que hi ha á la portalada, posantli un llàs á la trompeta y una bandera catalana á l' altra

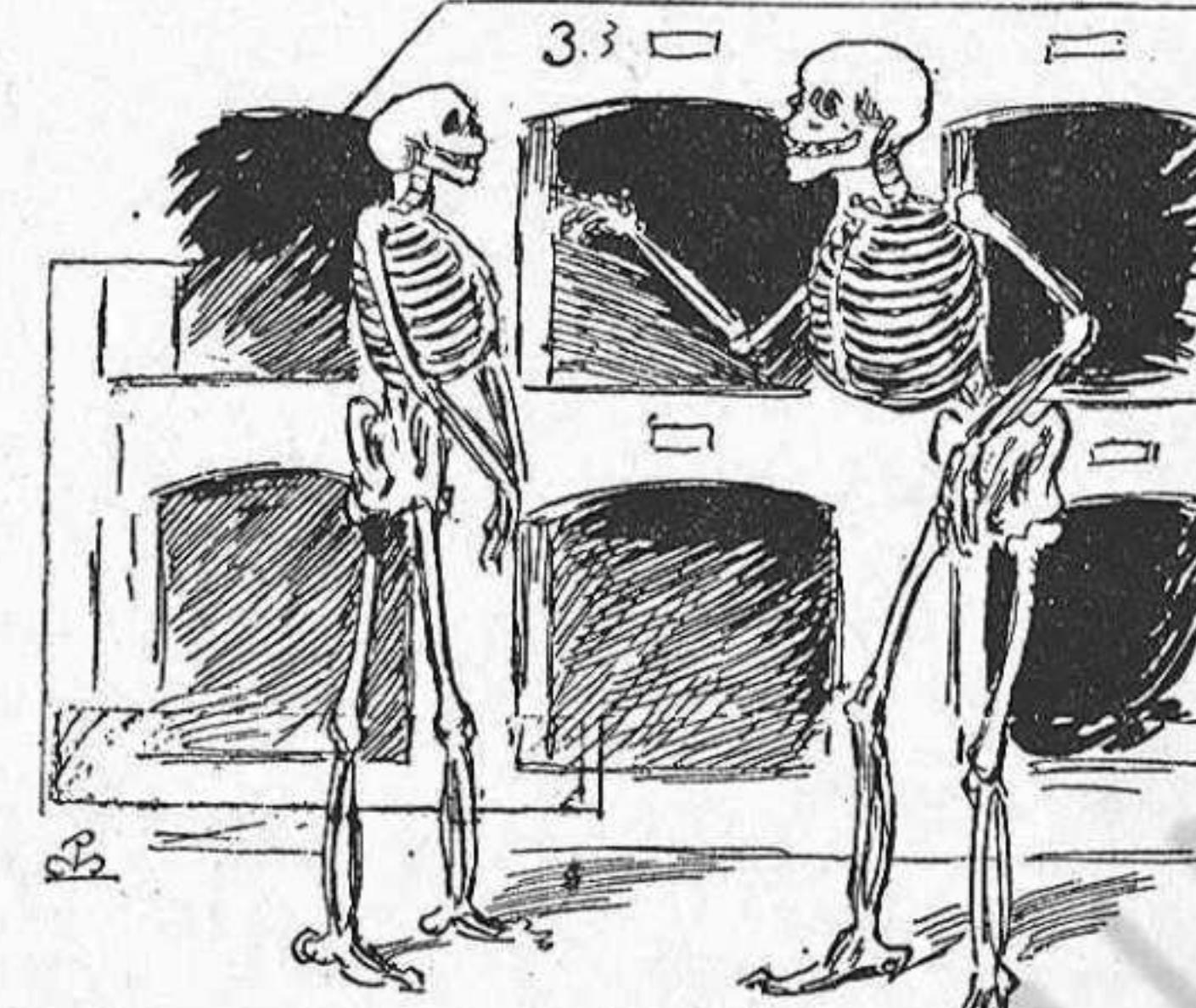
má; als peus de la estatua un bon pà de molxa remullada y á cada costat una palmera de saló.

Las dependencias d' administració estarán transformadas en elegant foyer ahont s' hi rebrá á las autoritats civils y eclesiásticas, y en las sales d' exposició de cadavres y d' autopsias, ricament adornadas, s' hi improvisará un ball d' etiqueta durant el qual una orquesta de mala mort tocará variacions de la *Dansa macabra*.

A la porta mateixa d' entrar al cementiri uns dependentes de 'n Molgora vendrán, á tall d' argument, la *Guia y plano de la ciutat dels morts ab tots els carrers y plassas*; altres nyébits oferiran frases d' ayqua de colonia, y altres s' esgargamellarán cridant alló d' aquella mala mare... ab la criatura que ho va descobrir tot, per 10 céntims. El porter major, aquell que sembla un marqués de comedia antiga, llogarà unes cadiretas de estisora, pera ls que vulguin passar horas y horas davant de las tombas dels seus passats, á las quals cadiras, median un plus insignificant s' hi aplicarà una bacinetas com aque las que gastan els dentists, per abocarhi las llàgrimes.

En el recinto hont hi reposan las 10,000 víctimas de la febre groga del any 1821 eridrà molt l' atenció un immens fonógrafo que reproduirà exactament las veus de cada un dels atacats, quins donarán la seva opinió sobre tan funesta epidemia, acabant ab un *Requiem* de conjunt, donant gracias á Deu per haverse mort alashesoras, ja que potser ara haurian mort de la *bubònica*... ó de la *glossopeda*... y tot es mal que mata.

A la plasseta que forma la Isla segona s' hi situarà la banda municipal que amenizará l' espectacle tocant la marxa fúnebre de *Ione* y la de 'n Chopin. A cada dugas passas hi trobarà el compunjit visi-

—¡Y ara! ¿Qui t' ha enganyat? ¿Ahont vas ab aquest cap tan petit?

tant básculas automáticas y maquinetas d' aquellas que diuhen—*Eres feliz*—y perbocan una pesseta de calderilla: com també serà molt visitat un *oráculo de la bona mort* que ab el desprendiment de una pesa de coure, senyalará la hora darrera de las persones.

S' avindrán el propietaris d' un carrer de ninhos para fer sortijas, en previsió de lo qual las familias dels difunts farán cadeneta y serrellet tres mesos antes.

Y per fi en la esplanada que forma la part posterior, hont hi havia un temps la fossa comuna, s' hi instalará un original *cabaret modernista*, en el que s' hi podrán pendre xops servits en cranis d' imponents, jugar á botxes ab auténtichs caps de mort ó passar el *rosari* ab el de la esquina d' un difunt ilustre. Als amics de rebre sensacions fortes se 'ls tancarà dintre sarcòfegs sols ó en companyia de las calaveras.

Al Cementiri Nou ja serà un' altra cosa. Allí pensan iluminarho tot á la veneciana. Com que la situació topogràfica es molt mes pintoresca, ja no necessitarà tan gasto. Els carrers del *Bon Repòs*, de la *Eternitat* y de la *Porta del Descans* son els qu' estaran mes ben guarnits. Un mort que viu al tercer pis dela *Via de Sant Olaguer* pensa fer ostentació dels seus ideals polítics colocant un escut regional y un *Reinaré* á la llosa del seu sepulcre y pagant de la seva butxaca un piano de manubri que llençarà al espay las climàticques notes de *Els Segadors*.

Lo mes tipich d' aquesta necròpolis, en tan senyalada festa, serà la part bucólica. El terreno convida á asséssures de cara al mar y ferhi un àpat á la salut dels morts; y, al efecte, la gent de las barracas de can Túnis liogarà cassolas, plats, forquillas y demés utensilis culinaris, no faltanthi si molt convé la veu empípadora d' aquella bona dona que crita:—*Caracolillos para el arroz!*

En el punt mes elevat s' hi aixecarà un envelat pera *recreyo y solaz* de la gent jove. Y en el recinte ahont hi descansan, l' un sobre l' altre, els restos dels valents soldats que moriren á la guerra de Cuba, una banda militar amenizarà la festa funeralia ab la joganera y engresadora *Marxa de Cádiz*.

Las empresas anunciadoras han especulat ja l' negoci de la proxima diada dels morts y s' adhereixen á la proposició dels festivals ab tal entusiasme que no será estrany que 'ls reclams industrials combinats ab el Misteri de la Mort donguin un excent resultat, que serà una verdadera font de riquesa quan s' apoderin per complert del camp de la quietud.

La cosa es trista y repugnant en veritat, pero, no tothom farà escarafalls davant d' aquest sistema yanqui.

Sabém d' un conde tronat, que viu del sabre y es propietari d' un suntuós y magnífich panteó, que ja vá al darrera dels industrials oferintlos l' espay blanch de la seva llosa que, segons diu ell, mentre no hi sigui enterrat, tant lí fá que digui *Propiedad del Conde de C.*, com *Champagne Mercier*, ó com *Oli Salat*.

Y encare hi ha qui s' ofereix á qu' en el seu ninxo, després de mort, s' hi escriguí un *epitafi* alabant tal ó qual article, ab la condició de que 's passi un tant á la seva dona. Y l' *epitafi* dirà per exemple:

«*Don Pere Busquets y Matas que jau en aquest fossar té'l gust de recomanar els polvos de matar ratas.*»

S. Ramón, 5, Barcelona.

Aquest anuncii donarà un rendiment de quatre pessetes diaries.

¡No deixà de ser una ganguet! ¡Quàntas viudas ho aprofitarián!

JOAQUÍM AYMAMI

EPITAFIS

Detura ton pas, mortal
y contempla aquesta llosa
hont fa molt temps que hi repona:
la vergonya nacional.

F. CARRERAS P.

En aquest ninxo descansa
un senyor governador;
que morf 'l pobre, ofegat
del tuf de unes eleccions.

FIDEL DELFI

¿Veus aquest clot mal cuidat,
fet un cau de porqueria?
¿Sab's qui hi ha á dintre enterrat?
Donchs, el cos de... policia.

J. STARAMSA.

La majordoma Quiteria
jau morta en aquest recó
de un gran tip de butifarra
del porch del senyor rectó.

F. USERA

—¡Quants nassos, dits y costelles!
¿Que son, moy, aquests encants?
—Fragments que 'ls de la secreta
trençals als pobres estudiants.

—Un trinxerayre que plora
sobre una tomba molt rica...
—Es el fill d' un que deixà
la seva fortuna als jesuitas.

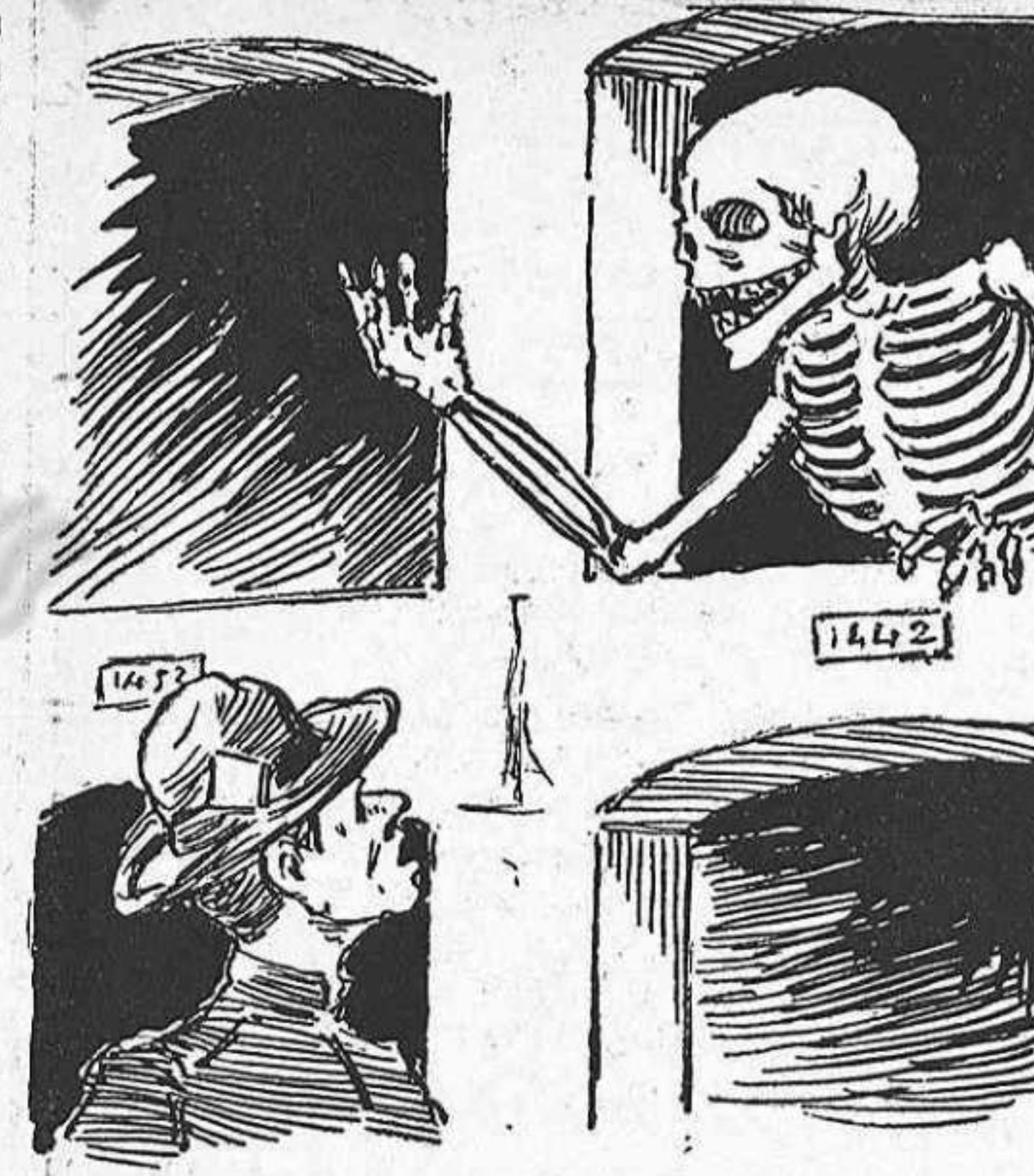
—Mes gran qu' una conductora
hi ha un ninxo aquí cosa rara!
¿chi haurà molta gent?
—No ho cregui
tot just hi va cabre un fraire.

C.

Sota aquest pilot de terra
jau un home honrat y bò:
va pegarre quatre tiros
al cap, convenuts del tot
que cap home bo y honrat
pot ja viure en aquest mon.

ANTON DEL SINGLOT

Jau mort aquí un general,
cobejat de pols y trenyinas,
que, matant a n' en Rizal,
va perdre las Filipinas.

—¿Que sabéu ahont son las meves camas?

En aquest ninxo hi ha 'l cos
del regidor Robamasa.
Estava 'l difunt dotat
d' ungles tant fortes y llargs,
que ab elles, fins ja 'sent mort,
va feu un forat á la caixa.

Si estiméu vostra salut,
fugiu, ciutadans, fugiu;
puig se troba aquí ajegut
lo cos mort y corromput
d' una asquerosa *Perdiu*.

Jau per una eternitat
lo reverent pare Amat.
Era tant espatoix
y de tal modo's trobava,
que no podia dormir;
si ab noys al llit no's ficava;
mes de tant que 'ls estimava,
pobrets! els feya patir.

Descansa aquí un feligrés,
botiguer y home de pés.
Va venir de la Bordeta
y robant rich se va fér.
(Era de la gent de bé
de *La Veu de l' esprieta*)

En aquesta trista tomba,
de xiprers tota voltada,
per la nostra inèrcia's troba
la REPÚBLICA enterrada.
Molts prou juran y asseguran
qu' ella ja may més viura;
però un jorn, per nostra ditxa,
de sa tomba s' alsarà.

F. LLENAS

La famós Capitàn Verdares li han
donat una revolcada al Congrés,
que no l' han deixat bò
ni pels grossos de Gandesa.

No serà això degut á que
molls dels nostres polítics no
tinguin punts molt vulnerables
en materia de moralitat; pero
el autoritat pera convertirse en acusador.

Y ni probas, ni autoritat tenia aquest trist aventure
de la política, que movent saragatas y amenassant
va deixarse tapar la boca ab un' acta de diputat.

Aquesta acta al cap-de-vall li ha servit sols pera
ferlo passar per las baquetas, y obligarlo á formular
una humiliant retractació.

Com á Capitàn Verdares y taconeant fort va entrar al Congrés. Estava escrit que havia de sortirne motxo y escorregut y ab el títol de *Ranxero Menidas*.

Els bisbes senadors están trayent punta al bácul
per embestir al govern, considerantlo encare poc
complasent en satisfacer totes las seves exigències.

—Pero si jo 'ls hi dono tot lo que 'm demanar! —
dirà en Sagasta mitj aturullat.

—Per això mateix. Els clericalss son com la mar,
que quant mes té mes brama, —se li pot respondre.

Y nosaltres afegirém: —May ab mes rahó s' ha
pogut dir lo de aquell refrà: «*Cria corps y 't treu
ràn els ulls*».

Els dissaptes que 's passan al Congrés, me fan el
mateix efecte que 'ls que practican las criadas xai-
xas, quan fan caure la pols de las calaixeras sobre
las alfombras, y fan pujar la pols de las alfombras
sobre las calaixeras. Ellas prou pican y trastejan;
pero de pols no se 'n pert ni una bolva.

Les qüestions de moralitat, tractantse de personatges polítics, no las hauríam de resoldre mai els
membres de una corporació que fan de la política
un ofici, als quals se 'ls pot atribuir el propòsit de
cubrir, pero, en justa correspondència, ser cuberts
ells mateixos, demà que convingui.

Aquestas qüestions sols una entitat podrà resoldreles satisfactoriament: un tribunal de honor format de ciutadans honrats elegits per la sort.

Tot lo demés son camàndulas que no convencen á ningú; y 'l pais diu y diu bé: —Honrats sereu tots,
tant com vulgueu, pero es el cas que la meva capa
ha desaparecut y no 's veu en lloc ni ab una ulla
de llarga vista.

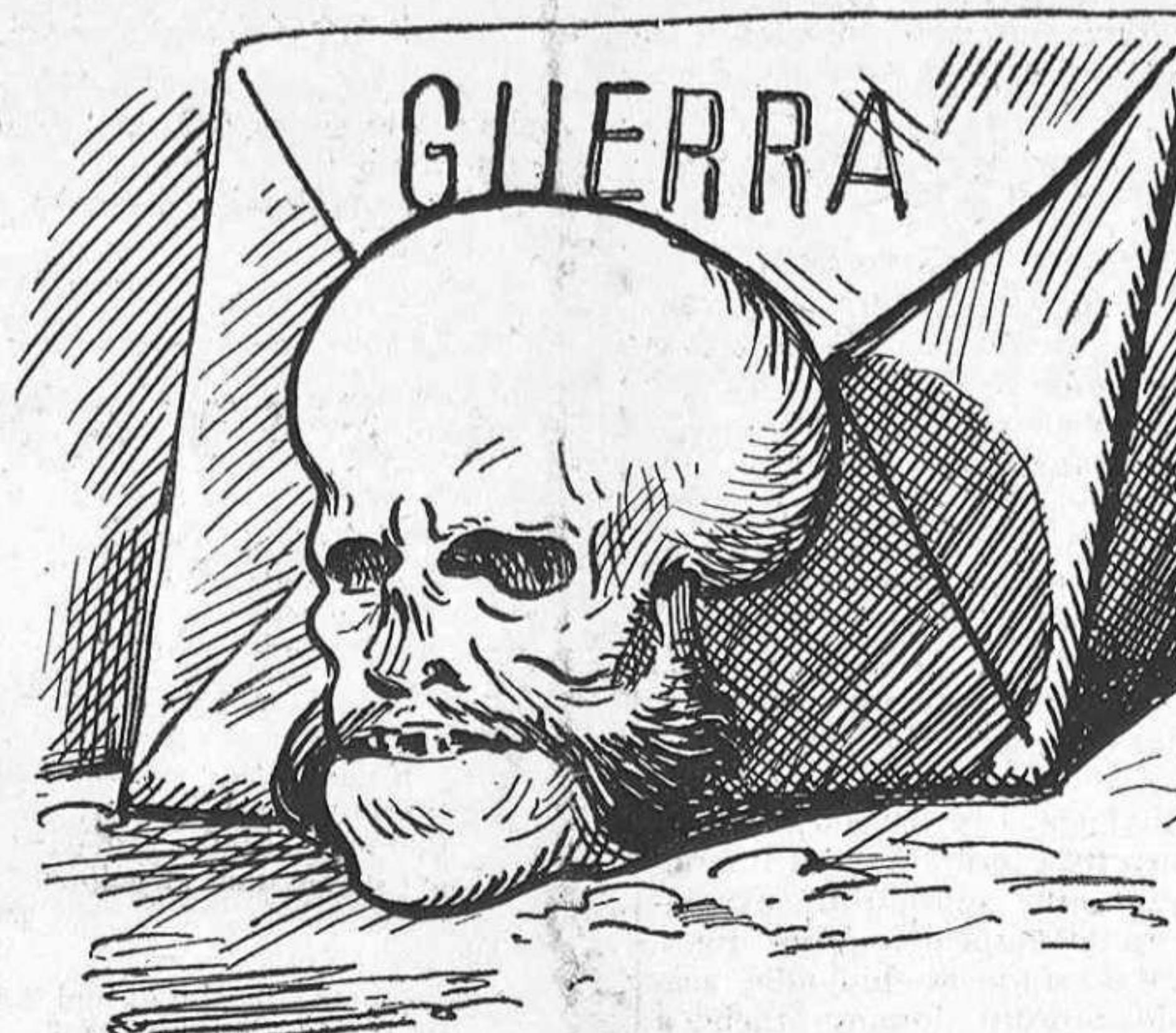
Diuhen que l' home del tupé deixarà de un dia al
altre la política. Y afegeixen que obeixint els consells
dels metjies y 'ls apremis de la seva família s' retirarà á Málaga.

Digne coronament

Els morts que 'ns el fan carregar

Com à ganader, tal qual; com à ministre, infernal.

Aquest, si no fos aquí, quont seria? A Sant Quintí.

El barret de mes tabola que ha vist la terra espanyola.

Excepto l'seu gran tupé, d'aquest ja no 'n queda re.

obert encare prou la mà, li tenen declarada una guerra á mort.

Pero 'ls què l' oïfan sobre tot, son els senyors del Banc d'Espanya, per no haverlo vist prou propici á favorir els seus negocis escandalosos.

Y aquí á Espanya, ja se sap: ministre de Hisenda que topa ab aqueix *banch*, cau de bigotis y s'estrella.

L'arcalde de Vilanova, va ficar á la presó á un pobre venedor de periódichs, pel crim de anar criant pels carrers de aquella població el títol de un article que deia: «*El monterilla villanovés*».

Famosa era Vilafranca del Penedès per sos exquisits borregos. Pero que s'desin els pastissers vilanovins.

Auy, á Catalunya no hi ha mes borregos que l' arcalde de Vilanova. Està vist que qui se 'ls posi á la boca se 'n farà les dent.

Pero, escolti, Sr. Socías: «No podrà ficar lo dinte de un got de vi á veure si se 'ns estovava una mica?

En Romero Robledo, en Maura, en López Domínguez y 'l Duch de Tetuan persisteixen en la seva idea de realisar una concentració política.

Magnific! Ab la confabulació de aquests quatre fulanos s'aumentarà ab un nou tuti el joch de la política espanyola.

Hi havia tuti de reys y tuti de caballs, y en lo successiu hi haurà ademés tuti de sotas.

Entre la festa dels Morts y que hi ha eleccions aviat, al cementiri, aquests días i quin barullo s'hi armarà!

—Vaja, no hi ha que donarhi voltas: aquest cap no ha sigut mai el meu.

¿Qué diuhen? ¿Qué han benedit el carril del Tibidabo? ¡Ay! També ho va ser l'esquadra que varem perdre á Santiago.

Jo n' hi vist al món de planxes, tremendas, piramidals; pero com la de 'n *Verdades*, no n' havia vist mai cap.

Tóquila, senyor Moret, tóquila, ha estat colossal... (Pero desseguit que 'l deixi, m' aniré á rentar las mans.)

Ahí vaig aná al teatro, avuy hi anat al Congrés: els cómichs van ferme riure, pero 'ls diputats... ¡molts més!

Si l' pastor, es á dí, 'l bisbe, va en cotxe per aquests móns, ¿qué té d' extrany que 'l remat s' esgarrihi y fassi'l boig?

Per esmorzar, grans promeses; per dinà, un munt d'ilusions; per sopar, mani qui mani, palos y contribucions.

Quan jo vaig á confessar, el rectò aviat m' enllesteix; quan hi va la meva dona i quina calma, fills de Deu!

En el món tothom té aranyas: els richs, aranyas elèctriques; els pobres, aranyas vivas; las nacions, aranyas negras.

Noya, ó 'm tornas el meu cor, y 'm donas el 'st qu' espero, ó vaig á dí al senyor jutje que has realitat un seqüestro.

El ví que bevém no es ví, el pa que menjém no es pa; per xó 'ls homes, en llocch d' homes, resultém uns caps cigranys.

L'Espanya es com un malalt que no té sanch á las venas, y á pesar d' aixó, 'l doctor j'halà, vinga sangoneras!

La máscara de beato ja no més enganya als bobos: per xó es inicil que 't tapis, j'te conozcol... j'te conozcol!

Enguany hi ha bona cullita; pero, lo que penso jo: —Ja 'n tindré prou per pagar totes las contribucions?

No tinch rahó, mes sochi fort, y obro del modo que 'm sembla: vull imitar lo que fan lo que 'n dihem «grans potencies».

Veyent la vida que 's donan, molts cops me dich: —¡Feste frare! Pero desseguida penso: —Y si vé un segón Sant Jaume?

Jo tinch un llibre hont hi apunto lo bo que 'ls polítics fan: aixó sí, totas las fullas per ara las tinch en blanch.

Sí; ets un oradó admirable, tens párrafos molt brillants; pero, déixa't de retòricas: ¿quin dia s' abixa'l pa?

Quan vajis al cementiri á dur la corona als morts, no te 'n olvidis, recordáus que 'l dia 10 hi ha eleccions.

L. WAT.

Consulta.
La Sra. Regás està posantse cada dia mes grassa. En la actualitat no pesa menos de 13 arrobas. Un dia troba al metge y li pregunta:
—Digui, Sr. Doctor: creu que seria convenient l'us de la bicicleta?
—Per vosté no dich que no; pero per la pobra bicicleta no m' atreviria á assegurarho.

En Pauhet ha entrat al servei de dos vells solteros que físicament se semblan molt, un dels quals es sórt com una tapia.

Un dia, creyent que tenia de havérselas ab el sórt, li diu entrelligant unas cartas:
—Aquí tens el correu, animal!

—Porta aquí —li respon l' amo —pero t' adverteixo que 'l sórt no só jo; es el meu germà.

ENDEVINALLAS.

CARTA-XARADA

Gracia 10 de juliol de 1901

Sr. D. Miquel Llonch

Barceloneta.

Amich Miquel: Tinch el gust de convidarte al bateig d' una nena, de la qual seré padri junct amb la Sra. Total diumenge á les deu.

La nena 's dirà *Tres-dos*.

Espero no faltaràs, puig la senyora padrina es molt tres-hu y també molt de la bromà. Crech que serà un bateig de primera.

Al mateix temps veuràs un *prima-quarta-tersa* de Vich, que m' hi portat la padrina.

Ton amich

JAUME ALTADILL

ANAGRAMA

—La teulada molt perilla
puig s' ha trençat una *tot*

—Home, *tot*, portin un' altra

y arrégis á gust l' adop.

J. COSTA Y POMÉS

TRENCA-CLOSCAS

A

D. MANEL PEROT

Ab aquestes lletras degudament combinades formar el títol de un drama català.

EMANUELLE

INTRÍNGULIS

Formar un nom que anantli trayent una lletra del darrera, dongui 'ls següents resultats: Primer: nom de home.—Segon: poble de Catalunya.—Tercer: un mes.—Quart: element del mon.—Quint: part del cos humà.—Sisè: consonant.

J. LIQUEM O.

GEROGLÍFICH

X

I

I

Brisa

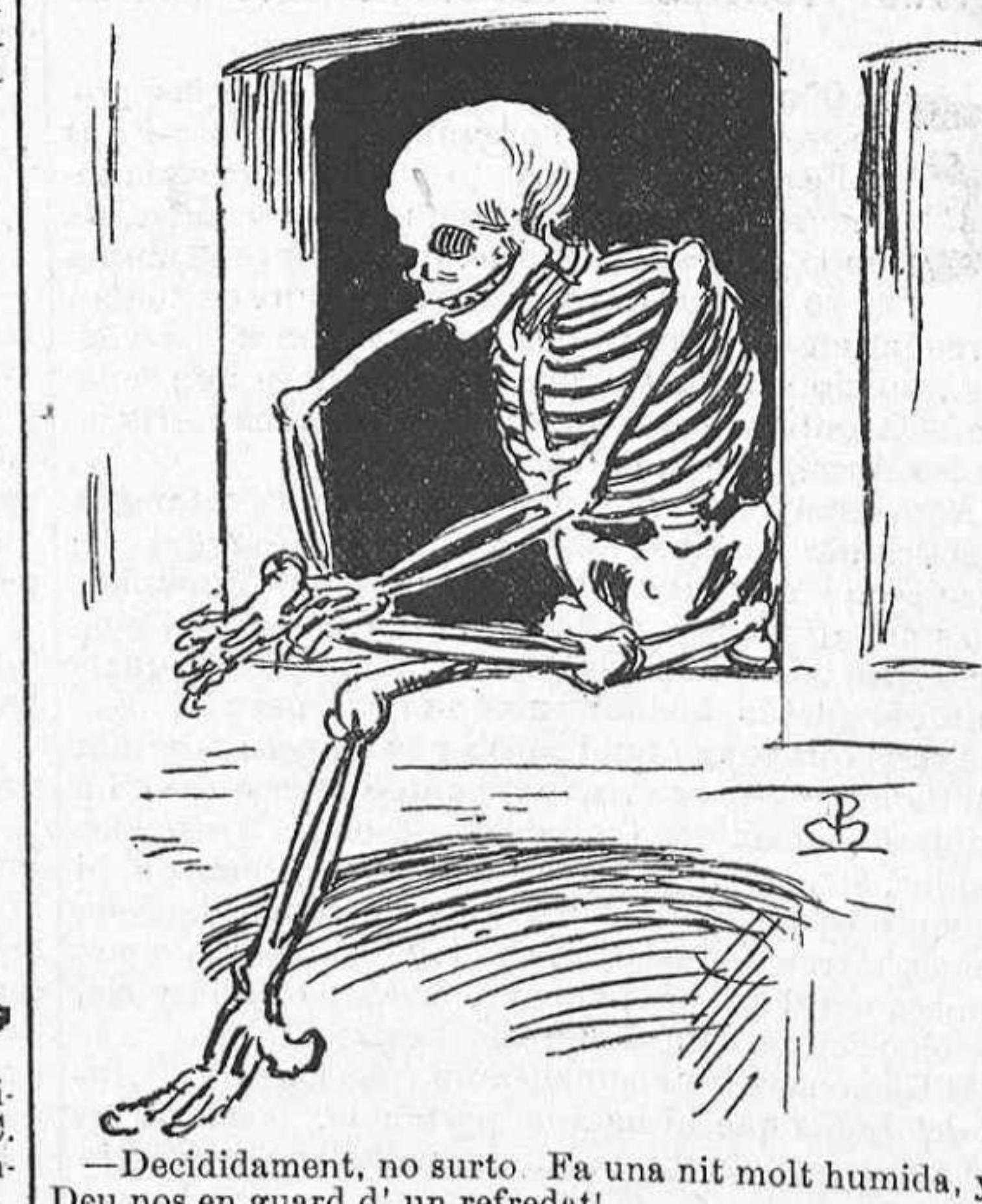
ENRICH M. GRASSES

CORRESPONDENCIA

Caballers: Juan Cassi, Enrich Pujol, Albertet de Vilafranca, Albert Cuiné, Pedro Bellana, G. Bonilla, C. Costa y Un pelegrí secretari: Me haceis de reir D. Gonzalo!

Imprenta de LA CAMPANA Y LA ESQUILLA, carrer del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C°

—Decididament, no surto. Fa una nit molt humida, y Deu nos en guard d'un refredat...